

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 30.—	celo leto naprej	K 34.—
pol leta	15.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	7-50	celo leto naprej	K 40.—
na mesec	2-50		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 3, telefon št. 33.

Inkaja vsak dan sveder izvenredne močnejše in prazniške.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin, dvakrat po 7 vin, trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin, parje in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno **po nakazilu**.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K 28.—	četrt leta	7-50
pol leta	14.—	na mesec	2-50

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 3 (v I. nadst. levo), telefon št. 34

Prodiranje ob gorenji Piavi.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. novembra. (Kor. urad.) Italijansko bojišče. Na visoki planoti Sette Comuni so včeraj zajurili avstro-ogrski bataljoni goro Castelgomberto. V Suganski dolini smo vrgli sovražnika preko Primolana. Jugo-zapadno od Feltra pridobivajo naši napadi tal. Ob Piavi nikakršnih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 15. novembra. (Kor. ur.) Italijanska fronta. Naši oddelki, ki so prodrli v gorovju pri Fonzassu in Feltru, stoje v bojnem stiku s sovražnikom. Ob dolini Piavi ničesar novega. — von Ludendorff.

NAŠE VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 15. novembra. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana zvečer: Armadna skupina feldmaršala Conrada je imela v Suganski dolini nadaljnje uspehe.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 15. novembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča zvečer: Na zapadu in vzhodu nič posebnega. V gorovju na obeh straneh Brente prodirajo naše čete v boj.

Italijansko bojišče. V Italiji prodirajo zavezniški neprestano od Fonzasa in Feltra proti jugu. Vse ozemlje od Primolana je bilo utrjeno z najmodernejšimi trdnjavami. Danes ni od Pasubija do Soče nikakršna Italijana na avstrijskih tleh, dočim so zavezniški zavojalci mnogo tisoč kvadratnih kilometrov najbogatejše italijanske zemlje.

Adisani Piave. Italijansko armadno vodstvo je hotelo zadržati sunek vojskovodje Conrada v bok umikajoče se italijanske armade. Zato je zbralo v Asiatic vse razpoložljive rezerve. Ali s zavojanjem Cime di Campo in Cime di Lan v Brenti so Avstrijci napravili nevarno vrzel v italijansko obrambno črto. Posledice te zmage se bodo občutile vzdolž vse tirolske fronte in bodo olajšale prodiranje zavezniških od Belluna proti Trevisu in ob Piavi. Položaj italijanske armade se je znova bistveno poslabšal in treba bo izredno sprostosti in naglega delovanja, ako se hoče italijansko vodstvo izogniti nevarnostim, ki pretijo z vseh strani. V italijanskem glavnem stanu se mudijo oficirji angleške in francoske generalnega štaba, ki hočejo, da se vse italijanske bojne sile umaknejo preko Adige, ker sodijo, da odpor pri Piavi bi moral imeti za italijansko armado najhujše posledice, pomoči pa ni mogoče dati že ob tej črti. Italijanski generalni štab se protivi taki umaknitvi, boje se gotovo strahnejske vtiška take umaknitve in opustitve Benetke na vso Italijo.

Benetke. Italijani bodo morali v kratkem, kakor vse kaže, zapustiti tudi Benetke. Mesto je predvsem pomorska trdnjava. Zraven pa so bile Benetke važna nabiralna in odpravljalna postaja čet in materiala za soške armade. Možnost, držati mesto s kopne strani, je jako omejena. Na kopni fronti so utrdbne šibkejše in oba vodovoda moreta biti odrezana, kakor hitro pade Mestre. Potem so trenutni odpora pri kraju. Ob obstreljevanju mesta z morske in kopne strani bi bilo pokončanih mnogo stavb v mestu, ker so trdnjave preblizu mesta. Usoda Benetk se določi ob Piavi. Ako se Italijani ob Piavi ne bodo mogli držati, prepustijo Benetke brez boja. Ako bi branili mesto, bi morale dotične čete kapitulirati, kakor hitro bi naš sunek prodril preko črte Treviso - Mestre.

Vse je odvisno od Conrada. V Italiji je Italijanska javnost se pogreza v vedno večjo skrb radi avstro-nemške ofenzive. „Corriere della sera“ izjavlja: Vse je odvisno od števila čet, s katerimi razpolaga Conrad.

Združitev tretje in četrte italijanske armade. „Petit Parisien“ poroča, da je združitev tretje italijanske armade pod poveljstvom vojvode d'Aosta in četrte pod poveljstvom generala Nobilella že dosežena. Za četami se zbira povsem nova armada.

Novo italijansko armadno vodstvo. „Corriere della sera“ piše: Novi šef generalnega štaba Diaz in njegova sodelavca generala Badoglio in Giardino so vojaki priznane vrednosti, ki vzbujajo največje zaupanje glede na bodoče vojaške operacije. Diaz ima 56 let. Na Krasu je poveljeval 23. armadnemu zboru in bil šef oddelka za vojne operacije.

Ameriške vojaške priprave. „Giornale d'Italia“ pravi, da so voja-

ške priprave Amerike že toliko napredovale, da se je precej približal trenutek, ko se bo občutila oborožena sila Zedinjenih držav.

Angleži niso nič kaj navdušeni za Italijo. Dopisnik „Frankfurter Zeitung“ poroča: Na Angleškem je zavladala do najvišjih krogov neka posebna razjarenost na Italijane. Nič več se ne brižejo za osvojevalne načrte Italije in nič se ne ogrevajo za ustanovitev najvišjega vojnega sveta v svrhu rešitve Italije. V nasprotju s Lloyd Georgeom pravijo ti glasovi, da naj se bojazljivi Italijani prepuste svoji usodi in pri mirovnem sklepanju naj Angleži mislijo le nase.

Italijanske artiljerijske izgube. Italijani so izgubili, kakor se poroča z verodostojne strani, skoro vso svojo težko artiljerijo. Vpleni možnari in topovi so večinoma težkega in najtežjega kalibra. Taka izguba se more nadomestiti šele po dolgem času kljub podpori s strani entente.

Revolucionarne mirovne demonstracije v Milanu. Delavstvo je pričakovalo, da avstro-nemška ofenziva prinese mir. Že dne 27. oktobra so šle žene skozi mesto in klicale: Dol z vojno! Dajte nam kruha in vrnite nam moč! Čete so pozdravljale demonstrante. Ko je bila 28. oktobra naznanjena ofenziva, so razobesili rdeče zastave po mestu in vršili so se obhodi. Delavci na cestnih železnicah so stavkali, žene so plenile po pokarnah. Drugi dan so zastražile francosko-senegaške čete vsa križišča.

Badel je italijanski divizijski poveljnič. Rubin de Cervin. Italija za mirovno vprašanje. Iz Amsterdamske poročila, da ententi diplomatije širijo vest, da želi Italija na pariski konferenci na prvem mestu razpravo o mirovnem vprašanju. Samo Amerika in Francija, da bi se udeležili protiviti.

ITALIJANSKI PARLAMENT.

Resolucija v narodni edinstvo. Curiah, 15. novembra. (Kor. urad.) O včerajšnji otvoritvi seji italijanskega parlamenta je došlo samo nestopno poročilo Agente Stefani. Ministrski predsednik Orlando je imel govor, ki je bil sprejet z velikim odobravanjem, na kar je sprejela zbornica po najstarejšem poslanecu Roselliju predloženo resolucijo: Zbornica poslancev potrjuje znova potrebo nargone edinstvo in spojitve vseh enerzij, da nastopi z zmoglostjo armade in z zaupanjem do zavezniškov proti sovratni invaziji.

Z ostalih bojišč.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. novembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Albanija. Zapadno od Ohridskega jezera so se Francozi umaknili iz svojih najsprednjih jarkov. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 15. novembra. (Kor. ur.) Zapadno bojišče. V dimu in megli je ostalo artiljerijsko delovanje v splošnem zmerno. Ojačilo se je pri Dixmuidenu in v nekaterih odsekih flandrskega bojišča proti večeru do večje sile. V uspešnih izvidnih bojih smo vjele več sovražnikov in vplnili več strojnih pušk.

Vzhodno bojišče. Nikakršnih večjih bojev.

Makedonska fronta. V Albaniji so zapustili Francozi svoje višinske pozicije zapadno od Ohridskega jezera. — von Ludendorff.

O vojaškem položaju v Belgiji piše „Manchester Guardian“. Svobodno nam je bilo izbrati si svoje cilje. Kakor je naravno, smo si izvolili Belgijo. Osvojitve belgijske obale je bil strateški cilj za to leto. Mnogo je bilo torej odvisno od izida tega boja na Flandrskem. Če ne prinese pozitivnih uspehov razen naše napade na hrbtni Vimy in proti črti pri Dricourt, bi imeli oni prav, ki so smatrali vojaško rešitev te vojne za nemogočo. To mnenje bi lahko prešlo tudi na večino. Vsekakor pa bi bilo potem gotovo, da se zruši vsa ideja, po kateri je angleški generalni štab napovedal vojno. Karkoli so Angleži pri svojih napadih ob belgijski obali namenavali, vedno so se ti na trati ponesevali. Bitke v Belgiji so bile kar se tiče nastopa posameznega vojaške najbolj častne, kar jih je Anglija kdaj doživela. Armadno vodstvo pa si pri tem ni izteklo slave.

Iz bojev v Palestini.

London, 14. novembra. (Kor. urad.) Pri podpiranju armade v Palestini je sovražni podmorski čoln potopil en angleški rušilec in en majhni monitor.

Berolin, 15. novembra. Nedavno se je izjavljalo, da je bil dne 2. novembra proti odseku pri Gazi na sinajski fronti izvršen angleški napad šele pričetek težkih bojev,

ki naj se še stopnjujejo. To se je potrdilo. Napad Angležev se je po prvem ponorečenem valu nadaljeval. Kar najslinjeje učinkovanje artiljerije zlasti z boka s strani težkih kalibrov vojnih ladij z morja sem, je izpremenilo turške najsrednje jarkove in polje rup, popolnoma kakor pred napadi na zapadnem bojišču. Vsled izkušnje na zapadu pa tudi turška obramba na sinajski fronti nima ene same obrambne črte, marveč globok sistem pozicij, ki služi elastični obrambi. Zato za turško vodstvo ni bil sklep tako težak, da je opustilo najsrednje dele pozicij tik pred Gazo ter se ustaviti severno od mesta v zadaj ležečem paru pozicij, kjer je tudi teren bolj ugoden. Če se bo tudi boj še nadaljeval in se raztegnil na sosedne odseke vzhodno od Gaze, eno se da z zaupanjem trditi: Tudi tam Angleži fronte ne bodo prebili. Turška taktika je, da se spretno izogiba prevelikih izgub in da na odločilnem mestu s pravilno uporabo čet doseže odločilne uspehe.

RUSKA URADNA POROČILA.

Basel, 14. novembra. Nova ruska vlada je prepovedala objavo ruskih vojnih poročil.

Hughes o podmorski vojni.

Bern, 15. novembra. Avstralski ministrski predsednik Hughes je v daljšem sporočilu naglašal brezumno stanje entente glede tonitve, zlasti v kolikor prihajajo v poštev tudi avstralske razmere. Vojna podmorskih čolnov je Anglijo prisilila, da je potegnila vse trgovske ladje iz avstralskih vod, tako da niti gotove pogodbe ne jamčemo množice žita ne more dobiti iz Avstralije. Vojna sila je prisilila angleško vlado, da je zaplenila vse ladje in vsled rastoče intenzivnosti podmorske vojne in potreb Anglije je neizmerno, da se morajo ladje voziti le po najkrajši poti.

Ameriški transporti.

O transportih smotljivih čet na Francosko poroča neki ameriški vojaški list, da uporabljajo za te transporte zaplenjene nemške ladje z 280.000 tonami ter 109 trgovskih ladij, ki so rekvirirane za 3 mesece do 12 mesecev. Ameriški transporti so tako urejeni, da bodo poslate Zedinjene države v Evropo nad 2 milijona mož in 55.000 častnikov.

Amerikanci na Azorih.

Madrid, 6. novembra. (Kor. urad.) Zakeno. Glasom brojavne vesti „Imparcial“ so prevzeli Zedinjene države obrambo Azorov ter v Ponta Delgadi je napravili velike utrbe. Javno mnenje Portugalske je zaradi tega silno razburjeno. Portugalsko časopisje zahteva enodušno od vlade jasnosti v tem vprašanju ter zahteva tudi pravočasne korake, da se prepreči, da bi otočje Azorov prešlo v ameriško posest.

Nemški cesar o podmorski vojni.

Berolin, 15. novembra. (Kor. urad.) Kakor poroča „Lokalanzeiger“, je cesar Viljem negoviral možnost nemških podmorskih čolnov ob jedrskih obali, opozoril na veliki uspehe v Sredozemskem morju in rekel, da bo vojna podmorskih čolnov odločilno sodelovala pri zadnji odločitvi vojne. Cesar je izrazil mnenje, da podmorski čoln ne bo miroval, predno sovražnik ne bo poražen.

Razne vojne vesti.

KRIZA NA FRANCOŠKEM.

Zeneva, 15. novembra. Med kandidati za nasledstvo za Poincaréjem prihajata baje v prvi vrsti v poštev Clemenceau in Briand. Za prvega se zlasti zavzemajo senat ter angleško in ameriško veleposlaništvo. Clemenceau je svoj kabinet že pripravljen ter bi šel ta kabinet 12 članov.

Kriza na Angleškem.

Vsled zadnjega govora Lloyd Georgeja v Parizu je nastopila na Angleškem velika razburjenost. Splošno se sodi, da je Lloyd George politični položaj zelo poostri, ker je prejasno pokazal slabosti Anglije. Konservativni krog vidijo v govoru nemško propagando. Splošno se govori celo o skorajšnji krizi. Na drugi strani pa zatrjujejo, da bo ministrski predsednik že te dni v poslanski zbornici podal komentar k svojemu govoru.

Na interpelacijo Asquitha, ali hoče Lloyd George podati podrobnejša poročila o vojaški sestavi zavezniškega sveta, je odgovoril ministrski predsednik: Najboljše odgovorim na to vprašanje, če preberem sedanje pogoje pogodbe med francosko, italijansko in angleško vlado glede ustanovitve vrhovnega vojnega sveta zavezniškov. Ta pogodba pravi: v boljše sodelovanje pri vojaških akcijah ob zapadni fronti se ustanovi vrhovni vojni svet, v kateri so poklicani ministrski predsedniki in po en vladni član vsake velenile, katerih vojsko se bori na tej fronti. Generalni štab in vojaška poveljništva armade vsake izmed držav imajo vodstvo vojaških operacij ter ostanejo odgovorni svoji vladi. Vsaka država pošlje v vrhovni vojni svet, stalnega vojaškega zastopnika, čigar izključna naloga je, da deluje kot tehnični svetovalec vrhovnega vojnega sveta. Iz tega je razvidno, da svet nima eksekutivne moči. Zadržuje odločitve v stvarih strategije in privreditve gibanja različnih armad ostane v rokah vlad zavezniškov. Če želi zbornica, da

se podrobno razgovori o tem važnem predmetu in o mojem govoru v Parizu, predlaga vlada, da naj se to vrši prihodnji ponedeljek.

Bojazen pred revolucijo.

Bern, 14. novembra. (Kor. urad.) Da je bojazen pred revolucijo ono, kar zadržuje mogotce na Angleškem, da nečelo sporazumnega miru, je razvidno iz govora člana parlamenta podpolkovnika sir Hamner Greenwood dne 7. novembra v Manchesteru. Končal je s pomembnimi besedami: Če ne zmagamo, bi v kratkem nastopila revolucionarna stranka, ki bi pomejala vse drugo.

Nabori na Angleškem.

Berolin, 15. novembra. „Vossische Zeitung“ poroča posredno iz Londona: Na Angleškem so bile izdane mnoge nove vojaške naredbe. Vpoklici se bodo raztegnili tudi na 50letne. Obenem bo vpoklicanih mnogo 18letnih. Novo moštvo bodo v poglavitem vzele iz splošnih in izvornih industrij, katerim so dosedaj v interesu vzdržanja svetovnogospodarskega stališča Anglije priznane.

Ameriško brodovje.

London, 14. novembra. Zedinjene države so baje dosegle, da se je več stotisoč ton ladijskega prostora dalo na razpolago preko prejšnjega števila ladij, da se spravijo čete in zaloge v Evropo. Evropske nevarne države bodo baje posodile Ameriki ladje proti švilom, ki jih more izvažati edino Amerika. Mnogoža teh živil se bo pozneje določila, bo pa tako velika, da bo zadostovala za nevarne države. Japonci bo baje prodala mnogo ladij ter dobila zato jeklo.

Berolin, 15. novembra. (Kor. urad.) Glasom poročil listov je bila prva ameriška standard - ladja „War Glover“, ki se je bila 20. septembra z 8000 tonami odpeljala na Malto, že dne 19. oktobra malo predno je dospela na Malto, potopljena.

Vsa Rusija v plamenu.

Stockholm, 14. novembra. (Kor. ur.) Od včeraj je brzjojavna zveza med Finsko in Petrogradom pretrgana. Kdo je kabel pretrgal, ni znano. Avtentičnih poročil ni. Gotovo je le to, da je vsa Rusija v plamenu državljanske vojne. V Rusiji je sedaj pet vlad. Današnja poročila listov si nasprotujejo. Poroča se enkrat, da je Kerjenskij zmagal, drugič, da je popolnoma podlegel.

Stockholm, 14. novembra. (Kor. ur.) I. Haparande poročajo o zadnjih dogodkih v Rusiji to - le: Kerjenskij je v nedeljo pomoči zavzel Gačino. Carsko je Selo in Krasnoje Selo. V soboto zvečer je poslal parlamentarne v Petrograd ter pozval boljševike, da naj se vda. Pogajanja so se vršila do nedelje, a so ostala brez uspeha. S temi pogajanjmi je izgubil Kerjenskij vso avtoriteto. Menjševiki in meščanski krogi so mu očitali, da je zamudil pravi trenutek, da bi zasedel Petrograd in porazil boljševike. Boljševiki so porabili ta čas, se polastili treh vojašnic, zaprli vladi zveste čete ter organizirali obrambo mesta. Kako so se končali nadaljnji boji, ni znano. Zveza železničarjev je poslala v nedeljo boljševikom in socialnim revolucionarjem ultimatum, v katerem zahteva, da naj se sporazumejo ter ustvarijo novo socialistično vlado, če ne, bodo pričeli železničari stavkati.

Stockholm, 15. novembra. (Kor. ur.) Brzjojavna zveza s Petrogradom je pretrgana. Domneva se, da so to boljševiki v Petrogradu namenoma storili. Iz vseh dosedanjih poročil baje izhaja, da podpirajo ententi veleposlaniki Kornilova, ki je zbežal iz ječe.

Nadškof Stadler o jugoslovanskem vprašanju.

Budimpeštanski Az Est objavlja razgovor s sarajevskim nadškofom Stadlerjem, ki je med drugim izjavil: Mi zahtevamo ujedinitenje Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije, Istre in pridruženje Gorške, Kranjske, Koroške in južne Štajerske. Z Madžari hočemo živeti kot dobri sosede. Toda samo kot enakopravni sosedi. Nobena država ne sme drugi predpisovati zakonov. Tudi Madžari nam ne smejo poveljevati. Grof Tisza je dejal, da je dualizem v vojni preizkušen. Tisza nima prav. On pozablja, da se hrvatski vojak ne bori za dualizem, temveč za svojo neodvisnost in svobodno domovino. Mi zahtevamo, da stopi na mesto dualizma federalizem. To ni naperjeno niti proti Madžarski, niti proti Avstriji.

Iz Gorice.

15. novembra.

»Stadtmagistrat Görz« »Regierungskommissar« Dandini. Kaj je Gorica nemško mesto? Čista slovenska vas sredi Vipavske doline, ponosna naša Prvačina je na tem »Stadtmagistratu« »Prevacina« in ako kdo prosi na magistratu dovoljenja za slovenske Vipolce, dobi nemško dovoljenje »Vipolzano«. Kaj pojdemo v Gorici po starem naprej? Mislimo, da ne, marveč se bo morala na gorškem magistratu izvršiti prav korenita izprememba. Gorški magistrat mora imeti slovenski pečat in uradovati s Slovenci slovensko. Tiste stare jezikovne krivice, pod katerimi smo toliko trpeli, morajo razpasti, kakor so razpadle mestne stavbe in kakor bo zrasla iz razvalin nova Gorica, mora zrasti iz starih krivih pravic za Slovence v vsakem oziru. Prvi so prihiteli Slovenci v mesto, med sedanjim prebivalstvom so skoro sami Slovenci in v bodočem bodo tudi prevladavali. Zato pa hočemo pri vseh oblastih nemudoma, da se otresejo starega sistema, ki ni poznal slovenskega jezika v mestu, ter začno takoj izvajati ravnopravnost. Našim poslancem prav toplo polagamo na srce, da pazijo na naše pravice, kaj sedaj, ko kličejo prvi pričetki življenja v Gorici.

Med onimi, ki so ostali v mestu, je bil tudi znani vpokojeni c. kr. sodnik dr. Oblak. Precej v letih je mož in ker je ohromel eni nogi, ni mogel v avgustu lani iz Gorice, ko so vdrl v njo Italijani. Tam je ostal in na svojem stanovanju v ulici Vacano št. 14 »Divino Commedios«, kakor je pisal svojim sorodnikom. V Gorici sedaj ni. Torej so ga gotovo Italijani odpeljali s seboj. Z njim je izginil mož, ki je imel shranjenih polno važnih spominov na prebuditelja gorških Slovencev, dr. Lavriča, pri katerem je bil za koncipienta. Govori se, da so oblasti prijele restavraterja »pri pošti« Rysa in sina, ker sta bila podpisala precejšnjo vsoto italijanskega posojila. Ostala sta bila v Gorici ob italijanski invaziji, ostala pa sta tudi sedaj, ko so Italijani tirali prebivalstvo ven. Iz Gorice je izginil tudi znani trgovec s krompirjem Humar, iz Vrtojbe doma, bivajoč Podturnom, ki je bil tudi ostal lani v mestu, kjer se mu je baje precej dobro godilo. Sedaj je zbežal v Italijo, kamor je bil pomagal v internacijske tabore, kakor zatrjujejo preostali. Lebanu iz kavarne Dogana in Mučiču iz hotela »Jelen«. Do peka Valentinčiča v Raštelu vodi težka pot, kakor da bi bil zakopan v kakem skritem jarku, zadaj za dvoriščem po težkem dohodu, ko človeka že volji pes narhul, se pride do njega. Ali dobro je v sedanjih razmerah in koristno, saj naš Valentinčič peče dober kruh. Miha Kožman v Raštelu, ki je prodajal »suho robo«, je še živ in zdrav. Z Italijani se je kregal v Gorici, ker njegovo slovensko srce mu ni pripuščalo, da bi razobesil italijansko zastavo. Ali italijanski pritisk je bil močan in grozil so mu, da pošljejo tudi njega na Sardinijo ali na tiste male otoke pri Neaplju, odkoder hrepene gorški slovenski civilni vjetniki proti Gorici. »Pri petelinčku« in pri Molarju v Nunki ulici je vse razbito. Rešila se je italijanskega vjetništva tudi žena znane trgovca na Korzu Ernela, ki preživlja begunstvo v Ljubljani. V gostilni »pri Kranjcu« (Bisall) je stavba ostala dobra, treskale pa so granate na široko dvorišče, kjer so neumorni balincarji svoj čas merili »punte«. Pisarno dr. Tume so Italijani užgali. Hiša pokoj. dr. Dermote v ulici Treh kraljev je ostala cela. Tam okoli so kradli trije možje na lastnini dr. B. Ta je vse tri okufotal in jim dal dober nauk. Mesariju Frandoliču je bila ukradena krasna kobila. Baje pa so jo spoznali nekeje na Vipavskem, Mesar Frandolič, ki je lani vztrajal do zadnjega v mestu, se seli nazaj. Tati vin je moralo biti sedaj po osvojitvi Gorice naravnost ogromno. To, kar ljudje pripovedujejo, kaže, da se ni prav nič varovala last meščanov. Sedaj po ukazu oblasti zabijajo hiše, pa tudi iz zdravstvenih ozirov in ker se je bati nesreč z eksplozijami. Podgane so vedno nevarnejše. Nimajo več nekdanjega obilnega živeža. V ljudi silijo in v sobe hočejo kar vdreti.

zaganjajo se v vrata in kar ni jih mo- goče prebrati. Mrličev je še polno okoli po vrtovih, stranskih potih in manj hodnih krajih. Tako na primer sta ležala v ulici skozi gozdič (Bos- chetto) dva mrliča že vsa ogledana od podgan. Strašen pogled. Dr. Tumova hiša v ulici Trigemina je do tal raz- bita. Za studentem v ulici Leopardi je bila lepa hiša okrajne bol- niške blaginje močno utrjena. V njej je bil »Ospedaletto«. Dežel- na blazinica ob Sempetrski cesti, ki je stala deželo milijone, je tudi vsa porušena. Ako bi bilo obveljalo načelo razsodnih mož, da blazinica ne tiče tako blizu mestnega hrušča, bi bili pri- hranjeni deželi veliki stroški.

Avstrijskih plinov so se bali Italijanski poveljniki v Gorici, ko je bil prišel italijanski kralj v mesto. Na- svetovali so ljudem, naj se nikar ne kažejo, marveč naj ostanejo doma, ker se je bati, da Avstriji izvedo za kraljev prihod in bodo streljali na me- sto s plini, ki vsakega takoj umore. Kakor smo že poročali, se je mudil kralj v mestu samo kakih pet minut. Tako pripovedujejo sedaj v mestu.

Dne 10. oktobra 1917, torej malo pred ofenzivo, so nabijala italijanska vojaška poveljstva po mestu lepake, ki pozivljajo meščane, naj oddajo pri- municipalnem predstvedstvu ves ko- vinski material, kar ga ne- obhodno ne potrebujejo. Pripravljali so se na hude boje in iskali v to svr- ho vse, kar jim je imelo dobro služiti.

slednje občine: Suhor, Črnomelj, Ra- dence, Smihel - Stopiče, Gradac, Tri- buče, Semič, Vinica, Gorenje Polje, Metlika in Radovica. — Jugoslovanski klub hrani v svojem arhivu njihove iz- jave, ki so najboljši odgovor groju Barbu.

— Zunanji minister grof Czernin se je vrnil včeraj iz Budimpešte, poda pa se prihodnje dni zopet tja, da nadaljuje svoja pogajanja z madžarskimi politiki.

— Za predsednika delegacij hoče- jo izbrati nemškega prelata Hauserja, za podpredsednika pa člana gosposke zbornice viteza Bilinskega.

— Zanimivo »pojasnilo« priobče- je »Slovenec« z dne 15. novembra. Piše namreč: »Nekateri ljubljanski na- ročniki našega lista so se pritožili pri upravnstvu, da so jim raznašali »Slovenca« poleg časopisa vročili tudi neko vabilo na naročbo »Jugoslovana«. Naznanjamo, da se je to zgodilo brez vednosti upravnstva in kljub večkratni prepovedi, da se ob enem s »Slovencem« ne sme dostav- ljati nobena tiskovina. Cenjene naroč- niki prosimo, da bi nam oprostili ta nedostatek.

— Neodločnost v Češkem Svazu? Olomuški »Pozor« dolži »Český Svaz«, da postaja v svoji taktiki zopet neodlo- čen. Dogodki na italijanski fronti in v Petrogradu da so vplivali tudi na po- slance, ki so bili sicer trdni. V »Českem Svazu« da so se pojavile tendence, ki jih ni mogoče imenovati drugače kakor »boljševiške«. Oportunistična taktika bi mogla spraviti »Český Svaz« iz dose- danje smeri. Pokazala se je pri stiliza- ciji češke interpelacije o poljskem vpra- šanju. Čehi so se pridružili jugoslovans- ki interpelaciji, katere deželo vprašanje pravi, ali namerava vlada istočasno s poljskim vprašanjem razrešiti tudi jugo- slovansko, češko in ukrajinsko. Še le na predlog poslanca Habermana, da se je ta interpelacija stilizirala tako, da Čehi zahtevajo razrešitev nacionalne- ga vprašanja na mirovni konfe- renci. »Narodni Listy« ostro nasto- pajo proti taki neodločni taktiki ter svr- jajo »Český Svaz« pred nadaljnjimi oportunističnimi koraki.

— Ukrajinci v najstrožji opoziciji. Iz Lvova poročajo: Ukrajinski narodni svet je sklenil izdati z ozirom na name- ravano združenje Galicije s Poljsko po- seben manifest na ukrajinski narod ter pozvati ukrajinsko parlamentarno de- legacijo, da naj čim najostreje nastopi proti vladi tako v državnem zboru kakor v delegacijah.

— Upanje Litevcev. V Berolinu so se zbrali takozvani Litevci pod pred- sedstvom deželnega svetnika Smetone iz Vilne. Izvajal je, da je vojna zopet obudila vsa upanja Litevcev. Nova lit- vinska vstaja. Dežela se deli v sever- ni del, obstoječ iz gubernij: Kovno, Su- walki in Vilne, in v srednji del, obsto- ječ iz gubernij: Grodno in Bialistok. Glavnemu mestu Vilni se Litevci nikdar ne bodo odpovedali. Vse upajo Litovci od Nemčije, ki naj reši ogroženi narod. V Berolinu smatrajo, da bo ta prvi jav- ni nastop Litevcev v Berolinu utrdil zvezo z Nemčijo.

— Treba je jasne besede. Na naš članek, ki smo ga priobčili 13. t. m. o raznih načrtih za rešenje jugoslovans- kega vprašanja in v katerem smo omenili tudi govorico, da bi bila srbsko- hrvatska koalicija pripravljena akcep- tirati razrešitev jugoslovanskega vpra- šanja brez Slovencev in primorskih Hr- vatov, odgovarja glasilo hrvatsko-srbs- ke koalicije »Hrvatska Rijeka«: Razume se samo po sebi, da koalicija pri teh načrtih ni prav nič udeležena, ker je njeno delovanje javno in ne zakulisno; njeno stališče v tem vprašanju je že znano iz njenih izjav v hrvatskem sa- boru.

— Hrvatska voilna reforma. V seji hrvatskega sabora 15. novembra je iz- javil ban Mihalovič: »Čast mi je viso- kemu saboru sporočiti, da je prispela zakonska osnova o volilni reformi iz predsankcije njegovega Velikanstva ter bo predložena saboru v ustavni pre- tres.« — Sabor je sprejel to sporočilo z burnim odobravanjem ter je sklenil iz- ročiti predlog posebnemu, iz 15 po- slancev obstoječemu odboru, ki naj v najkrajšem času izdela svoje poročilo.

— Zveze hrvatske frankovske stranke z ogrsko vlado. Kakor znano, nastopa hrvatska frankovska stranka kot najčistejša narodna skupina in dol- ži ter denuncira vse ostale stranke ali da so izdajalce naroda, ali države, ali pa tajne zaveznice ogrske vlade in Madžarov. V seji hrvatskega sabora je sedaj poslanec Peršić dokazal, da ima baš ta stranka kar najintimnejše zveze z budimpeštansko madžarsko gosposdo in da je njen prvak dr. Sachs, glavni urednik »Hrvatske«, naravnost oproščen vojaške službe ne kot časnika, temveč kot zaupnik ogrske vlade. Poslanec Peršić je prečital v saboru službeni dekret hon- vedskega ministrstva, ki obvešča po- veljništvo 25. domobranskega bataljo- na, da je dr. Vladimir Sachs, kadet- aspirant, glavni urednik dnevnika »Hrvatska« kot zaupnik hrvat- sko - slavonskega minist- stva za nedolžen čas oproščen. Po- slanec Peršić je pristavil: S tem de- kreto je dokazano, da je voditelj frankovske stranke pravi zaupnik madžarske vlade. Dokler bodo frankovci v volnuskem odnošaju napram Ogrski, je nemogoče,

da se ozdravi politične prilike na Hrvatskem. Kar dela frankovska stran- ka, to je očito narodno izdajstvo.

— Nov zagrebški župan. Včeraj 15. t. m. se je vršila v Zagrebu volitev no- vega župana. Z 39 od 46 glasov je bil izvoljen za župana dr. Stjepan Srkulj, ki je v svojem nastopnem go- voru razvijal velikopotezni delovni program ter med drugim tudi izjavil: Gospoda! Vsi vroče želimo, da bi čim- preje končalo strašno krvoprelitje in da bi se nam vrnil sveti mir. Vsi smo pri tem prepričani, da mora toli zaželeni mir prinesiti hrvatskemu narodu zdru- ženje raztrganih narodnih delov. Potem bo naš Zagreb postal pravo ognjišče našega narodnega življenja.

— Odcepitev Reke od senjske škofije. »Primorske Novine« javljajo, da gotovi krogi zopet energično delu- jejo za odcepitev Reke od senjske ško- fije mesto dosedanje hrvatske cerkvene uprave, naj bi prišla Reka pod madžar- skega škofa.

— Kriza v jugoslovanski socijalni demokraciji. Na našo notico, da je za- vladala v jugoslovanski socijalno - de- mokratični stranki kriza in da so pri »Napreju« ostali oni, ki hočejo biti pod dunajskim vplivom, oni pa, ki stoje na temelju majniške deklaracije, so mo- rali ven, odgovarja »Naprej«, da je vest »navadna izmišljotina«. Da bi pa nepodučeni res ne mislili, da je v so- cijalno - demokratični stranki kakka kriza, konstatira »Naprej«, da so v njem pisali nekateri intelektualci o stvarih, ki jih ne razumejo, kar bi bilo lahko povzročilo nepotrebno zme- do. Izvrševalni odbor da je zato pri- poročil uredništvu, da naj takih člankov ne priobčuje. Ker se to ni zgodilo, je moral sam napraviti potrebni red, ka- kor vsak gospodar, ki mu je na tem, da je v njegovi hiši tako, kot je prav.

O kaki krizi v stranki da ne more biti govora, ker omenjeni »Naprejevi« so- trudniki niso — (pomisli) pristav- lja »Naprej« sam) stranka in niso imeli nobenega stika s strankinimi or- ganizacijami, ki da vse brez izjeme odobrujejo postopanje izvrševalnega odbora. — V socijal - demokratični stranki torej ni nobene krize. Oficijel- no vodstvo stranke je vrlo le nekaj inteligentov, ki so pisarili o stvarih, katerih »ne razumejo« na ceste, pa — mirna Bosna! Reči moramo, da tako enostavne razlage že dolgo nismo sli- šali. Kakor se nam v ostalem poroča, se nahajajo med inteligenti, ki nič ne razumejo, baš najodličnejši mlajši pri- staži socijalistične stranke, ki bodo v kratkem pričeli izdajati svoj socijal- istični tednik.

— Češki časniki in slovenska imena. Naš praški dopisnik nam piše: Večina naših časnikov piše imena slo- venskih mest, krajev itd. slovensko, ne, kakor je bilo preje, italijansko ali nemško. Ob času zadnje ofenzive v Italijo smo brali Videm, Čedad, Hu- min in le malokje italijanska imena. Vojna nas je še bolj poučila, kako tre- ba vzajemnost praktično propagirati. Naši časnikarji so spoznali, da niso od- vičili od nemških listov z Dunaja in Gradca in se poslužujejo vedno boli slovenskih listov. Bolji kakor kdaj po- pre se v čeških listih citira »Slovenski Narod« in drugi jugoslovanski listi.

— Madžari in plen na italijanskem ozemlju. Kakor hitro se je izvedelo o ogromnem plenu na italijanskem ozem- lju, se je vzbudila madžarska požre- nost, ki zahteva velik del tega plena, da bi bilo prav, da dobijo primeren delež dežele, navezane na dovoz in ki trpe največ vseh vojne. Primorskim in planinskim deželam bi pritalak delež, ker so tudi one doslej največ prispevale jugozapadni fronti. »Tagespost« izjava na to: Ker pa smemo računati na to, da drugi umejo vresničiti svoje zahteve in želje mnogo bolje kakor pa zveste in zanesljive planinske dežele in da bo- do tudi to pot ob sadove zmage, naj jih vsaj bodočnost nekoliko odškoduje in naj bodo deležne bodočega gospo- darstva. V to svrhu naj zahtevajo pla- ninske in primorske dežele, da bodo primerno zastopane v gospodarskem svetu za sedeno italijansko ozemlje, da ne bo tudi to izpostavljeno židov- skim in krščanskim dobičkolovcem.

— O beneških Slovenceh poročajo hrvatski listi, da so skoraj vsi do zad- njege zbežali v notranost Italije. Ko so prispeli nemške čete v šentpeterski okraj in v Režijo, so našle vse hiše prazne. V celi beneški Sloveniji je ostalo le par starih žensk. Interpelacija po- slanca dr. Rybafa, ki zahteva obzirno postopanje oblasti, bo torej rodila malo praktičnega rezultata.

— Vrednost našega denarja raste. V Švedski, Danski in Švici se je izvr- šila bistvena izprememba v vrednosti naše valute, odkar zavezniške čete zmagovito prodirajo po Italiji. Iz Stock- holma poročajo o narasli vrednosti kune za 25 odstotkov in marke za 25 do 30 odstotkov. Slične izpremembe so naznane tudi iz Švice. Cene nevtral- ne valute na Dunaju se nagibljejo k po- cenjenju.

— Ogrski Rusi. Na vzhodu pre- hajajo Slovaki polagoma v Rusine. V stolici Marmaroške Sihoti v Karpatih in pod Karpati se govori »rusko«. Ve- mo to iz veleizdajniškega procesa, ki se je pred vojno vršil tam proti rusin- skim kmetom. To »ogrsko zakarpatsko Rusijo« so seveda Rusini iz Galicije in Bukovine v letošnji majniški deklar- aciji zahtevali za sebe. Toda sedaj je (dne 2. novembra) v skupščini marmar-

roške županije vstal dr. Avgust Štefan ter dejal: »... Proti nam gredo galitski Rusi. Oni nas hočejo odtrgati. Akcija je pa proti pravu in umetni. Ogrski Rusi so prišli sem s pradedi, ki so za- vzeli to domovino, in od teh časov je nastalo iz njih pleme z Madžari po- mešano. Njih inteligenca se je poma- džarila po čustvu in jeziku. Ljud- stvo deli od Madžarov edino to, da ne razume madžarsko. Veliki interes imamo torej na tem, da to ljudstvo pomažarimo, zakaj, kdor se nauči madžarsko, se s pono- som imenuje ogrskega Rusa.« Ta zad- nji stavek je res krasen...

— Angleški listi o dogodkih na Ru- skem. Angleški listi spremljajo dogo- dke na Ruskem z napeto pozornostjo. »Daily Chronicle« piše: Že dolgo je do- kazano, da dobivata Ljening in Trockij denar naravnost iz Nemčije. Sedaj se skuša Nemčija s pomoč svojih agen- tov polastiti ruske vlade. Poroča se, da križari nemško brodograd na višini Hel- singforsa. Zdi se, da je državljanska vojna neizogibna. Ne moremo si misliti, da bi patrijotična večina ruskega na- roda prekrizanih rok gledala tak držav- ni prevrat. Ne vemo, ali se bo Kerjenski ali kdo drugi postavil na čelo boja za red in patriotizem, želimo pa v intere- su Evrope, da se enkrat nastopi po na- tančnem načrtu. »Times« pravi: Nemo- goče je, da bi ruski narod sklenil sepa- ratni mir in odobral ekstrasvagantne izjave Sovjeta. Za enkrat moramo biti prepričani, da bo zmagovalo razumevanje tega, kar odgovarja časti Rusije. »Morn- ing Post« zatrjuje: Revolucionarji, ki so se polastili v Petrogradu oblasti, de- lujejo danes za nemški mir. Nemški agent Ljening je proklamiral zahtevo po takojšnjem miru. Vprašanje je, ali bo nova revolucija zmagovita. Ruski na- rod ima mnogo zmisla za lojalnost in zvestobo, v njem živi stara tradicija ča- sti. Najnovejši revolucionarji so preveč izrazili roparji, da bi mogli pridobiti sr- ce ruskega naroda. »Daily News« piše- jo: Petrograd ni Rusija, temveč je le glavni stan nemškega vpliva na Ru- skem. Počakajmo torej mirno poteka nadaljnjih dogodkov.

— Danska dobi kos Slezviga. »Münchner Neueste Nachrichten« poro- čajo iz Haaga: Iz zanesljivega vira se poroča, da se vrše med Dansko in Nem- čijo pogajanja, v katerih bo Nemčija privolila v izpremembo meje tako, da bo Nemčija odstopila okraj Hadersle- ben Danski. Ta okraj je del bivše voj- vodine Slezvig. V kratkem bodo poga- janja baje zaključena. Nemčija pa tega okraja ne bo odstopila prej kakor kon- cem vojne. Za to dobi Nemčija 90 mi- lionov kron, ki jih je Danska dobila od Zjedinenih držav za prodajo svojih otokov.

Vesti iz primorskih dežel.

— Odlikovanje. Ravnatelj pomor- skega observatorija v Trstu dvorni svetnik Edvard Mazelle je odliko- van s komturnim križem Fran Josi- povega reda z vojno dekoracijo.

— Trst in vpljena italijanska ži- vlja. »Arbeiter Zeitung« piše: Ni mogoče še pregledati mase zaloga, ki so jih pustili Italijani na svojem begu. Reči se more le to, da so mnogo večje, ka- kor smo si jih mogli misliti. V Palmi- novi samo so bile vpljene take mno- žine žita, da lahko izhaja z njimi ena armada več tednov in zraven še čisto neverjetne množine makaronov, so- čivnih in sadnih konzerv. Tudi ovsa je ostalo obilo. Eno skladišče ovsa so bili Italijani zažgali, ali ogenj ga je uničil le majhen del, drugo se je rešilo. Čre- de vpljene govedi štejejo na tisoče glav. Na zasedenem ozemlju je polno krav z mlekom. Armada vzame, kar je za njo najpotrebnejše. Po naši sodbi se imajo upoštevati zlasti želje trža- škega prebivalstva, ki je bilo skozi dve leti na tako občuten način odre- zano od ozemlja, iz katerega je sicer dobivala svoja živila.

— Poštni urad Čepovan. Na Primor- skem se dne 15. novembra 1917 zopet odpre poštni urad v Čepovanu za pi- semsko - poštni in denarni (poštmona- kaznični in poštmonarilnični) promet ter za promet z vrednostnimi pismi.

— Kdo vé kaj? Neža Pavlin iz Rav- nice št. 13. sedaj stanujoča v Ihanu št. 3 pri Domžalah, išče sestro Marijo Hu- mar z Banjši št. 14. Pogreša se od 11. italijanske ofenzive. Kdor kaj vé o njej, naj sporoči na zgoraj navedeni naslov.

— Vrtnar. Sprejme se v službo spre- ten vrtnar z družino v Splitu v Dalma- ciji. Pojasnila daje »Posredovalnica za goriške begunce« v Ljubljani.

Dnevne vesti.

— Odlikovanja. Knez in veliki mojster suverena Malteškega vite- žkega reda knez Thun - Hohenstein je podelil garnizijskemu šefu zdravniku v Ljubljani drju Geduldigerju vrat- ni križ in njegovemu pisarniškem šefu polkovnemu zdravniku drju Mavriciju Rusu prsni križ suverena Malteškega reda v priznanje zasluga za dovaža- nje in odvažanje ranjenecv in bolnikov zlasti z malteškimi sanitetnimi vlaki.

— Vsem preganjanim, obsojenim, interniranim in konfiniranim naznanja- mo, da prične na Dunaju poslovati po- sebna preiskovalna komisija, ki bo se- stavljena iz zastopnikov vlade, vojaštva

in poslanske zbornice. »Jugoslovanski klub« potrebuje nujno materiala, zato prosimo vse prizadete, naj pošljejo čimprej svoje točne in stvarne podat- ke na »Jugoslovanski klub« na Dunaj, I. parlament. Komur je ugodnejše, la- kho svoj material izroči tudi v našem uredništvu.

— Padel je dne 18. oktobra t. l. na koroškem bojišču (Mali Pal), zadet od mine, korporal Franc Augustin iz Ljubljane. Bil je več let kot zvesti slu- žabnik pri tukajšnji tvrdki I. C. Mayer. Bodi mu blag spomin!

— Zahvalna služba božja za srečno rešitev cesarja iz smrtnih nevarnosti na ljubljanskih ljudskih solah. Ljubljanske ljudske šole imajo v nedeljo dne 18. t. m. zahvalno službo božjo za srečno re- šitev cesarja iz smrtnih nevarnosti. Po maši se zapoje zahvalna in cesarska pesem.

— Kako se godi našemu listu na pošti, o tem smo že opetovano tožili. Tisti list, ki prihaja naročnikom naj- bolj pozno, akoravno odhaja istočasno z drugimi listi, je »Slovenski Narod«. Pošta pravi, da je nedolžna. Kdor ver- jame, dobi groš. Tudi na fronto do- bivajo naši vojniki naš list z ogromnimi zamudami, ali pa sploh ne. Vsak dan dobivamo pritožbe, kako točno je po- skrbljeno za dostavljanje dunajskih, graških in drugih nemških listov, kako redno prihajajo tudi tržaški italijanski dnevniki, medtem ko je pripisovati le srečnemu slučaju, ako pride »Sloven- ski Narod« naročniku sploh v roke. Mi smo že izrazili svoje mnenje in vemo, da je to le nova metoda starega per- sekucijskega sistema.

— Z nove laške bojne črte pošiljamo iskrene pozdrave vsem naročnikom »Slov. Naroda«; ob enem tudi ne pozabimo vseh zvestih kranjskih in spodnjašterjskih de- klet, polni nade, da se nam bližajo milejši časi in lepša bodočnost. Slovenski topni- čarji: predst. A. Dupelnik, J. Hafnar, L. Kretzenbacher, F. Covelar; topničarji: J. Cegnar, A. Pokoren, F. Kvas, A. Kožuh.

— Slovenski ranjeni vojniki v dunaj- ski garnizijski bolnišnici prosijo svoje ro- jake, naj bi jim pošiljali prečitane sloven- ske liste. Za vsako pošiljatev bodo iskreno hvaležni. Naslov: Jakob Golja, K. u. k. Garnisonsspital M. 1, Zimmer 21, Wien IX. Währingerstrasse 43.

— Najslavnejši klavirski virtuozi Backhaus priredi v Ljubljani dne 19. no- vembra (ponedeljek) v deželnem gledali- šču koncert z izbranim sporedom. Kdor bi rad doživel res lep večer, naj pride po- slušat tega velikega umetnika. Vstopnice se dobe vsak dan od 3. popoldne naprej pri blagajni deželnega gledališča.

— Brezobzirno postopanje deželni- oblasti v zadevi vzdrževalin. Iz političnih krogov nam pišejo: »Slovenski Narod« je že mnogo poročal o krivicah, ki se godi našemu ljudstvu glede na vzdrževalne pri- spevke po vpoklicanih. Celo rodbine še zdaj ne dobivajo podpore; mnoge so jih do- segle šele po mnogem maledovanju, ali ne za ves čas nazaj, marveč od dneva rešitve, dasi je zakon jasen. Deželne komisije v Gradcu, Celovcu in tudi v Ljubljani so silno nemarne v reševanju vlog. Mnogo rešitev sploh še ni, druge so došle po več mesecih, dočim ubogi ljudje čakajo in ča- kajajo na podporo, ki jim tičejo. Posebno kri- vična je praksa, da se odreče begunkim rodbinam vzdrževalni prispevek, češ, da njihova potreba ni nastala vsled vpoklica očeta, sina itd., marveč vsled — bega z domačije. Zato jim tiče le begunska pod- pora. In to je očito nezakonito in krivično. Proti takim razmeram je podal poslanec Pon v zadnji državnozborni seji dne 13. novembra ostro interpelacijo.

— Načelstvo gremija trgovcev opo- zarja svoje člane na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, 18. t. m. ob devetih dopol- dne v mali dvorani Mestnega doma. Go- spodje trgovci se naprošajo, da se točno drže napovedane ure, da ne bo nepotrebnega čakanja.

— Slovensko planinsko društvo na- znanja, da je pot v Kamniško Bistrico zo- pet odprta. V dolini je še mnogobarvana jesen, vrhovi so pa že v zim. Če je hlad- no, je v koči, ki je celo zimsko oskrbovana, pri zakurjeni peči kar prijetno bivanje.

— Čevljarska zadruga v Ljubljani va- bi gg. člane na sestanek, kateri se vrši v nedeljo 18. t. m. 1917. ob 2. popoldne v gostilni pri g. Valentinu Mraku, Rimska cesta 4, zaradi določevanja cen unija in kbž. Izdelovalci čevljev ne smejo pri izra- čunavanju cen počeniti s 15. novembrom 1917. vzeti za podlago višjih cen nego so navedene v seznamu. Prosti se gotove ude- ležbe. — Karl Kordelič, t. č. načelnik.

— Koliko velja za zimo moški? Poznejšim rodovom in obdobjem in se- danjim za spomin, naj konstatiramo, ko- liko stane, ako se hoče moški obleči za zimo in to po srednjih cenah, ki se blišče po izlozbah ljubljanskih trgovin. Evo jih: Obleka, t. j. hlače, suknjič in telovnik 300 kron, čevlji 85 K, kloboč 20 K, suknja 300 K, spodnje zimske hlače 28 K, triko- jopić 28 K, srajca 18 K, ovratnik 2 K, ovratnica 4 K, nogavice 18 K, rokavice 12 K in robec 1 K. Skupno t. j. da 816 kron za enkrat obleči in to iz mnogo slabšega blaga, kakor preje! Po- udarjeno pa bodi, da so te cene računane za nižji in srednji stan in se prodaja tako le »pofel«. Z ženskami je seveda še mnogo na slabšem. In kaj k temu poreče komi- sija za presojanje cen? Nič! Potrdi jih, »ker je vse drago«. Blagor mu, kdor ima družino in letno plačo, ki mu niti ne do- voljuje, da bi sebe in svoje s celoletnim zaslužkom samo enkrat oblekel! Pa brez žepnih ur, veržice in prstanov. In kje je živež? Zares krasni časi, krasne razmere — pa le za producente tovarnarje in trgovce! Da, da, Bog ne da, biti pacifist!

— Kraljevska ogrska državna dobro- delna loterija. Vsi najvišje odredbe pri- redil loterijski ravnatelstvo v Budimpešti XXXIII. dobrodelno državno loterijo, čije čisti dobiček je namenjen kulturnim dobro- delnim napravam, s 475.000 K dobitkov v gotovini. Glavni dobiček 200.000 K in še 14.884 dobitkov a 30.000, 20.000, 10.000, 5000, 2000, 1000 itd. Zrebanje se vrši nepreklicno dne 6. decembra 1917. Srečke je dobiti pri kr. ogr. ravnatelstvu dr. lot. v Budim- pešti (IX. Hauptzollamt), pri gener. rav. na Dunaju, pri vseh poštah, carinskih in davčnih uradih, na železniških postajah, trafikah, menjalnicah itd. Igralni spored gratis in franco. Srečka stane 4 K.

Politične vesti.

— Črnomelj za deklaracijo. Občin- ski odbor mesta Črnomelj je v seji dne 12. novembra 1917 na predlog odborni- ka g. dr. Josipa Malerica soglasno spre- jel sledečo izjavo: Mestna občina Čr- nomelj navdušeno pozdravlja deklaracijo Jugoslovanskega kluba na Dunaju z dne 30. maja 1917, v kateri ta zahte- va za jugoslovanske pokrajine monar- hije samostojno jugoslovansko državo pod habsburškim žezlom. Ob enem po- zdravlja za iskreno hvaležnostjo mirov- no stremjenje sv. Očeta papeža Bene- dikta XV. in presvitega cesarja Karla I.

— Za jugoslovansko izjavo z dne 30. maja t. l. so se izrekli nadalje na-

— Glede vrvarških izdelkov za civilno porabo je naznanila vojna zveza za konopninsko industrijo, da se prav nič tega blaga ne more prepušči za potrebe civilnega prebivalstva, ker je z razpoložljivimi zalozami mogoče zadostiti jedva najnujnejšim vojaškim potrebam. Vrvarske tvrdke torej ne morejo nikoli tozadevni želji ustreči. Hkrati se prizadejo krog opozarjati, da je popolnoma nepotrebnost, obračati se tozadevno na mestni gospodarski urad, ker ne more prav nič spremeniti na tem dejstvu.

— Prošnje za dovolitev izvoza iz Nemčije. C. kr. trgovsko ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je prusko vojno ministrstvo izreklo željo, da se naj v prošnji za dovolitev izvoza iz Nemčije, ki se predlagajo pri nemških službenih mestih, navaja vrednost posiljavne v markah. Kot prehodno dobo za izvršitev te odredbe smatra vojni urad čas do 1. decembra 1917 za zadosten. Prošnje, vlozene po tem roku, ki ne bi ustrezale tej želji, se bodo vrnille.

— Potni listi za Norveško. Interesno dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice informacijo o predpisih glede potnih listov za Norveško.

— Firna J. u. Svam Messel, izvoz zelenjave v Rotterdamu, Gondscheestraat, ki je pod različnim besedilom svoje tvrdke delala nerealne kupčije po Avstriji, je prišla v konkurz. Blizje dodatke, zlasti tudi o prijavi zahtevkov, je dobila pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— Umrl je v Ljubljani v pokopališču višji revident lužne železnice gosp. Ivan Svetek, znani in ugledni ljubljanski mešan. Spoštovani rodbini iskreno sožalje!

— Umrl je v Vrdu pri Vrhniki v pokopališču gosp. Franc Stojec, oče notarskega kandidata Josipa Stojca. Naj v miru počiva!

Zadušila sta se na Posavju dva otroka pri Kosu na Ježici. Mati je odšla v Črnuški hrib nabirati drva, oče pa je bil od doma odsoten, ker dela v tovarni Tönlies. Predno je bila mati odšla, je zaklenila hišna vrata ter pustila v hiši otroka, dve deklici, stari 3½ in 5 let, sami. Najbrže sta se otroka igrala z vžigalnicami, kar se je vnela v stanovanju shranjena obleka. V dimu sta se otroka nato zadušila. Ko so ljudje zapazili dim ter vplomili v hišo, sta bili deklici že mrtvi ter je bila tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman.

Predavanje za vojno posojilo. V Zalem logu, v železnici in Selcih predava v nočnem, dne 18. novembra profesor M. Pirnat iz Kranja »O sedanjih razmerah« (s posebnim oziranjem na VII. vojno posojilo). Predavanje je namenjeno za ljudstvo in se vrši v Zalemlogu po jutranji, v železnici po dopoldanski in v Selcih po popoldanski službi božji, povsod v ondolni šoli. Vstop prost.

V treh tednih že tretja povodenj v Kostanjevici. Sedanja bo grozna, ker še vedno dežuje. V sobi gosp. I. Tomica je že čez pol metra visoka voda.

Umrl je pri svojih starših v St. Rupertu nad Laškimi dijak 3. razreda ljubljanske realne šole Stanko Zupančič v neži starosti 12 let. Težko prizadeti rodbini zadušila Zupančiča iskreno sožalje!

Stoletnico praznovanja Davorina Trstenjaka so slovesno praznovali 8. novembra v Trstenjakovem rojstnem kraju v Starem trgu pri Slovenjem Gradcu. Slovesnosti, ki se je vršila po cerkvenem opravilu ob Trstenjakovem grobu je prisostvovalo mnogo odličnega občinstva iz Slovenjega Grada in okolice, zastopniki občin in mnogo ljudstva. Pevski zbor je zapel rodoljubne pesmi, slavnostni govornik pa je slavil Davorina Trstenjaka kot odličnega rodoljuba, pisatelja in probuditelja, kakor je napisal na nagrobnem kamnu: V službi ovisel si sveti. V vredi bil nam vnet pisar; Svojemu posvetil rodu — Vse moči si duše v dar.

Maribor. Transporti laških vojni vjetnikov. Poročali smo o ogromnih transportih italijanskih vojni vjetnikov, ki so te dni pasirali naše mesto in o škandalih izrabljanja, ki so se pri tej priliki dogajali. Omenili smo, da je o tem poročal tudi graški »Arbeiterwille«, a ljubljanski cenzor nam je ono opasko — zaplenil. »Marburger Zeitung« z dne 11. t. m. pa piše med drugim o teh dogodkih doslovno: »... Während die Züge hielten, kam es vielfach vor, dass sich Personen zu den Gefangenen begaben und mit ihnen Tauschgeschäfte durchführten, die keinen besonderen ausländischen Charakter trugen. Es haben oft die Leute für gewisse Gegenstände von den Gefangenen Gegenwerte verlangt oder genommen, die in keinem erträglichen Verhältnis zu dem Gebotenen standen. Man erzählt sich, dass Jemand für einen Brotlaib 20 Lire, ein anderer eine goldene Uhr nahm u. s. w. ... Morda ljubljanski cenzor gospod cenzor nemški boli razume. Sicer so pa to najmilejši dogodki, o ostalih pa za enkrat še molčimo, ker cenzor očividno še ne ve, kaj je dovoljeno in kaj nedovoljeno pisati. — Dr. Orosel proti državnozbornim volitvam. Te dni je sklical v imenu volilnega odseka odvetnik dr. Orosel sejo vseh v tem odseku združenih političnih strank in društev. Po ostru, vsestranski debati, je stavil predlog, da se volilni odsek z vprašanjem državnozbornih volitev toliko časa ne bode več bavil, dokler ne bodo razpisane splošne državnozbornske volitve. Sprejel je bil tudi predlog dr. Tschubula (Čebula), da naj volilni odsek ostane toliko časa v permanenti, dokler ne bodo razpisane nove, splošne državnozbornske volitve; tudi ta predlog je bil sprejet soglasno. Razburjenju v nemških političnih krogih naj bode s tem pripravljen za enkrat konec. Radovedni smo, kaj poretu k vsemu temu pastor dr. Mahner in Norbert Jahn ter njihov ostali privrasci. Gotovo je, da so nemško-nacionalisti s tem pobegnil pred vsenemci. O poslednjih se pripoveduje, da bodo skušali priti z različni zborovanji na površje. V ta namen se bodo v prvi vrsti posluževali društva »stalo nastavljenih«, ki hočejo z vsi silo doseči, da razpiše vlada za Maribor nadomestne državnozbornske volitve. Dr. Orosel je s svojim korakom to-rej dosegel nasprotno tega, kar je nameraval: spor se bode šele prav pričel. Ali pa je morda res, kar zatrjujejo drugi: da bode iz vsega nastal bolj priti županu dr. Schmiedererju in njegovim ostalimi prijatelji? Vseeno računajo tudi s tem, da se jim bodo pridružila večina velikih trgovcev, obrtnikov ter industrijalcev. Kako bo do spravili potem v sklad s svojim delom uradništvo, to je drugo vprašanje in za nas manj zanimivo. Mnenje je, da bode vedno uradništva v »društvo stalno nameščenih« šla čez drn in strm za vsenemški cilje. To ni ravno neverjetno; naši Nemci spadajo med ljudi, ki jim je pripisovati tudi sicer nemogoče reči. — Naši begun-

ci. Begunci iz Goriške in Primorske so tu di pri nas pripravljajo, da se preselijo v svoje rodne kraje. Zdi se, da se jih je poprijelo nekako nervozno hrepenenje po domu. Razumemo njih željo, vendar naj bi vsak begunec najprej pomislil, v kakšnem letnem času da živi in, če bode doma našel dovolj zavetja pred grozoto, trdo simo. Vsekakor bodo do njih odhoda minili še meseci, ali vsaj tedni, mraz pritiska pa od dne do dne bolj. Večina beguncev porazprodaja svoje imetje, perilo in obleko. S čim naj se varujejo mraza, posebno na morebitnem potovanju? Zelja, imeti sredstev za vzpostavitev novega doma s takim ravnanjem gotovo ne doseže praktičnega uspeha! Naj bodo te vrstice v svari proti nastali brezglavosti. — Nočni pok in potres dne 2. t. m., ki smo ga čutili po vsej deželi, ima svoj izvor, kakor poročajo »Grazer Volksblatt« z dne 11. in 13. t. m. iz Celovca in Vidma, v velikanskih eksplozijah v nanovo zasadenem laškem ozemlju, gori od Kormina, pa doli do Vidma. Vojaki poročevalci omenjenega lista poročajo cenzurirano, da so n. pr. pri Vidmu se vrgle silne množice laškega streliva in da so trajale eksplozije vso noč in pozno v večer dne 2. t. m. ter, da je bilo številno naselbin in onih krajih porušeni. Tudi človeških žrtev da je precej. — Električna razsvetljava. Z električno razsvetljavo in napeljavno električnega toka za industrijska podjetja, postajajo težave vedno večje. Ponovno domnevanja, da pride do vsega tega šele morda na jesen prihodnjega leta. Sitno za one obrate, ki so že odšli večje vsote za najemljeno električnega toka, tem bolj, ker postajajo težave s plinom vedno večje in je domnevno, da bode plinarna mogla kljub nasprotnim trditvam, obratovati se do novega leta. — Nevarnost v nočeh. V sled pomanjkanja plina so v nočeh veliki deli mesta v popolni temi in svoje poti že navajenemu človeku je težko, obdržati orientacijo, če nima seboj električne žarnice ali kake druge svetilke. V nočeh se pričnjo klaviti čim dalje več dvomljivih ljudi in vsak dan se zve o kakšnem pretepu, pa tudi o hujših nasiljih. Razna predmetja so v popolni temi. Tako šteje Melje do 3000 ljudi in nič manj vojaštva, pa za vseh teh 6000 ljudi so v porabi 2 plinov žarnice. — Draženje živili. Te dni je bil radi draženja živili obsojen pred mariborskim okrožnim sodiščem trgovec Radih na 12.000 K globe, povrnitev sodniških stroškov in na objavo razsode v časopisih. Radih je bil trgovski nastavljenec, vojska in spekulacija pa sta napravila iz njega bogataša. Pravilo, da je na pomlad zaslužil samo s milom v štirih dneh čez 170.000 K dobička, kot nekaj prekupec. — Vodovod. Od 12. t. m. je mestni vodovod zapet odprt. Mizerija s vodo je trajala čez dva meseca. — Ranje na sta bila na laškem bojišču poročnik 26. strelskega polka Francek Kuknar iz Ljutomeri in Avgust Amaliotti iz Maribora. Prvi leži v neki dunajski bolnišnici, drugi pa v Knittelfeldu. Oba sta poškodovana na rokah in nogah. — Mleka je popolnoma zmanjkalo. Za tobač in dr. kadivo nikdo ničevar več ne da, ker ga imajo po deželi že za preostajanje. Ena zeljnata glava velja 1 K 50 v do 2 K, 1 kg jabolk 1 K do 1 K 80 v, en liter novega vina na debelo, pa že 3 K do 9 K! 1 kg svinjskega speha velja 24, 26 in 28 K. Kilogram surovega masla 20 do 24 K in kilogram čebule 1 K 80 v do 2 K 40 v. Gre nam približno, kot Parizonom leta 1870/71.

Radi pomanjkanja kuriva so morali ustaviti predavanja na medicinskem, zoološkem, kemičnem, fizikalnem in anatomskem inštitutu graške univerze.

Umrl je v graški bolnišnici ptujski okrajni nadzornik in občinski svetnik Ant. Sterling, 55 let star.

Izgubila je plet na dolenski postaji v terek zvečer v velikem navalu neka gospa, stanujoča na Kongresnem trgu 15. Kdor ga je pobral, naj ga odda na njenem stanovanju.

Izgubljen je bil zlat manšetni gumb z belim in rdečim kamnom. Odda naj se proti visoki nagradi v upravnistvu »Slov. Narodas«.

Izgubljena je bila usnjata rokavica na oglu Dunajske in Sodne ulice. Pošteni najditelj naj jo odda v Sodni ulici 1, II. pri Kosovelu proti nagradi.

Najnovjeje seznan izgubljenih in najdenih stvari je nabit v veži c. kr. policijskega ravnateljsstva.

Piščanec se je zatekel v Sodno ulico št. 12, prvo nadstropje, kjer naj se oglaš lastnik.

Štiristoletnica Luthrovega nastopa.

31. oktobra t. l. je preteklo 400 let, odkar je nastopil avguštinski menih in vseučiliški profesor Martin Luther proti raznim napakam v katoliški cerkvi, začel reformacijo in odtrgal skoro vso severno Evropo od Rima in katoliške cerkve. Omenjenega dne je nabil Martin Luther, dotedaj malo znan menih, na vrata grajske cerkve v Wittenbergu na Saškem, kot je bil tedaj običaj, 95 stavkov ali tez, v katerih je v latinskem jeziku nastopil proti zlorabi prodajanja odpustkov. V srednjem veku je bila namreč zelo razširjena navada, da so razpisovali papeži, ki so potrebovali za svoj dvor ali svojo državo veliko denarja, odpustke, to je odpuščanje vseh časnih kazni, predvsem onih v vicah, in ki se jih je doseglo, če se je darovala papežu gotova svota denarja. Sicer je cerkev učila, da so potrebni tudi zakramenti, a ta nauk se je pozabil, oziroma se pred prodajanjem odpustkov sploh ni naglašalo. Glavno je bil denar. »Kakor hitro zasveti denar v nabiralniku, že zleti duša iz vic«, tako naj je učil dominikanec Tecel, proti kateremu je Luther nastopil. V Luthrovi dobi je sedel na papeškem prestolu papež Leon X., velik podpiratelj in gojitelj književnosti in umetnosti. Ta je začel zidati v Rimu cerkev sv. Petra in za nabiranje denarja je razpisal nov odpustek. Na Nemškem je imel odpustek v oskrbi nadškof moguški, ki je bil obenem tudi nadškof devinski in škof v Halberstadtu in je moral za dovoljenje združiti vseh teh služb plačati papežu 30.000 cekinov, odškodnine (300.000 po

današnji vrednosti). Da bi odškodnoval nadškofa za izplačano pristojbino, mu je prepustil papež polovico dohodkov iz v Nemčiji za nov odpustek nabranega denarja. In tako je začel kupčevati dominikanski menih Tecel v nadškofovem imenu z odpustki. Proti niemu je nastopil Luther in nabil zgoraj omenjenih 95 stavkov, da bi izval med učenjaki in teologi razgovor o odpustkih. Začel se je prepir, ki se je vedno bolj širil in gnel Luthra vedno dalje. Luther je začel kot se stal popolnoma na stališču katoliške cerkve, le njene napake je hotel odpraviti. Ko pa so proti niemu nastopili razni teologi in ko ga je končno izobčil in prokel papež, je začel nastopiti tudi proti papežu in proti raznim drugim. Postal je ustanovitelj nove vere, zavrgel papeža in razne zakramente ter rimsko bogoslužje. Nastopil je za svobodo mišljenja, za neodvisnost posameznika od vesoljnosti. Pretrgal je vse stike z univerzalizmom srednjega veka. Tudi v narodnem oziru je njegov nastop važen. Mesto latinščine, ki je vladala dotedaj v cerkvenem in javnem življenju, je vpeljal materinščino in ustvaril nemški književni jezik. Zato ima njegov nastop mnogo sličnosti s Husovim. Kot ni bil Hus Čehom samo verski reformator, marveč tudi narodni buditelj in branitelj, tako je tudi Luther prvi glasnik nemškega jezika in nemškega mišljenja. Luthrova doba ni samo doba reformacije, doba verskih bojev — da je stalo versko vprašanje v središču vsega gibanja, je jasno, ker so bila verska vprašanja tedaj najvažnejša — ampak revolucionarna doba sploh. Za verskimi vprašanji so nastopila socialna, gospodarska. Vseh tlačenih stanov se je polastil duh nezadovoljnosti, ki je izbruhnil na dan v revolucijah po mestih, med nižjim plemstvom in med kmeti. Luthrova beseda o evangelijski svobodi je hitro našla odmeva med tlačenimi stani in vzbudila hrepenenje po socialni svobodi, po stanovski neodvisnosti. Dasi je nastopil Luther sam proti takemu tolačenju svojih naukov, vendar je bil provzročitelj socialnega gibanja, ki sicer ni končalo dobro za tlačane, pa vendar določa tedanji nezadovoljnosti.

Luthrov nastop je važen tudi za nas Slovence. Saj so se njegovi nauki razširili tudi pri nas tako, da je bila večina Slovencev protestantovskega mišljenja in da nam je ta čas rodil naš slovestni jezik in jako živahno literarno delovanje. Komaj 60 let za Nemci smo dobili tudi Slovenci prvo prestavo celega sv. pisma. De današnjega dne je Dalmatinova biblija ena največjih slovenskih knjig. Luthrova doba je vzbudila privrkat jugoslovansko vprašanje. Potreba po etnotni jugoslovanski književnosti se je že tedaj pokazala in že se je začelo v tem zmislu tudi delovati.

Aprovizacija.

† Nakazilo moke trgovcem. Trgovcem se bo nakazovala moka v soboto, dne 17. novembra ob 9. v mestni posvetovalnici.

† Špeh za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo špek v soboto, dne 17. novembra in v ponedeljek, dne 19. novembra na Poljanski cesti št. 15. Določeno je ta - le red: V soboto, dne 17. novembra popoldne od 1. do 2. št. 1—200, od 2. do 3. št. 201—400, od 3. do 4. št. 401—600. — V ponedeljek, dne 19. novembra popoldne od 8. do 9. št. 601—800, od 9. do 10. št. 801—1000, od 10. do 11. št. 1001 do 1200; popoldne od 1. do 2. št. 1201 do 1400, od 2. do 3. št. 1401 do konca. — Vsaka oseba dobi ½ kg; kilogram stane 8 K 80 vin. Poleg nakazil za mast prinesite s seboj tudi mesečne maščobne izkaznice.

† Oddaja mesa na rumene izkaznice B. Stranke z rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko B, prejmejo meso v soboto, dne 17. novembra popoldne v cerkvi Sv. Jožefa. Določeno je ta - le red: od ½. do 2. št. 1—200, od 2. do ½. št. 201—400, od ½. do 3. št. 401—600, od 3. do ½. št. 601 do 800, od ½. do 4. št. 801—1000, od 4. do ½. št. 1001—1200, od ½. do 5. št. 1201—1400, od 5. do ½. št. 1401 do konca. Ena oseba dobi ¼ kg, dve osebi ½ kg, 3 in 4 osebe ¾ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1½ kg, več oseb 1½ kg. Kilogram stane 2 kroni.

† Sveža repa na rumene izkaznice C. Sveža repa na rumene izkaznice C št. 1441 do 1680. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1441—1720, prejmejo svežo repo v petek, dne 16. novembra popoldne na Poljanski cesti št. 15. Red je ta - le: od 2. do 3. št. 1441—1520, od 3. do 4. št. 1521—1600, od 4. do 5. št. 1601—1680. Vsaka oseba dobi 10 kg; kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče!

† Sveža repa na rumene izkaznice C št. 1681 do 1920. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1681 do 1920, prejmejo svežo repo v soboto, dne 17. novembra popoldne, na Poljanski cesti št. 15. Red je ta - le: od 2. do 3. št. 1681—1760, od 3. do 4. št. 1761—1840, od 4. do 5. št. 1841—1920. Vsaka oseba dobi 10 kg; kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče!

† Oddaja cenejšega mesa na Viču. Stranke z Viča, ki imajo rumene B in C - izkaznice, prejmejo prašičje meso v soboto, dne 17. novembra popoldne, v mesnici gosp. Škrlija na Viču. Določeno je ta - le red: od 2. do ½. stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1 do

100, od ½. do 3. št. 101—200, od 3. do ½. št. 201 do konca; od ½. do 4. stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1—100, od 4. do ½. št. 101—200, od ½. do 5. št. 201—300, od 5. do ½. št. 301—400, od ½. do 6. št. 401 do konca. Ena oseba dobi ¼ kg, 2 osebi ½ kg, 3 in 4 osebe ¾ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1½ kg, več oseb 1½ kilograma. Kilogram stane 4 K.

† Oddaja prašičjega mesa v Mostah. Stranke iz Most, ki imajo rumene izkaznice, zaznamovane s črko B in C, dobe prašičje meso v nedeljo, dne 18. novembra popoldne, v mesnici gosp. Karla Štruklja, na Zaloški cesti št. 14. Določeno je ta - le red: od 7. do ½. zjutraj stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1—100, od ½. do št. 101 do 200, od 8. do ½. št. 201 do konca; od ½. do 9. stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1—100, od 9. do ½. št. 101—200, od ½. do 10. št. 201—300, od 10. do ½. št. 301—400, od ½. do 11. št. 401 do konca. Ena oseba dobi ¼ kg, 2 osebi ½ kg, 3 in 4 osebe ¾ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1½ kg, več oseb 1½ kg. Kilogram stane 4 K.

† O razdelitvi romunske letine so interpellirali vladno nemški poslanci dr. Schürff in tovariši, češ, da mora vlada v najkrajšem času navesti, koliko dobi Avstrija romunskega žita, ker bi sicer postale v javnosti verjetne vesti, da si je Nemčija vzela vso romunsko letino. — Kakor se v političnih krogih zatrjuje, je avstrijski delež na romunskem žitu letos majhen, to pa vsled tega, ker je romunska letina v splošnem jako slaba.

Književnost.

— »Slovana«. Ravnoar izšla številka 8. in 9. »Slovana« ima tole vsebino: Franu Maslju v spomin, Milan Pugelj. — Kresna noč, Juš Kozak. — Ubranstvo, Janko Glaser. — V bobnotnem cvetju, Matjaž. — V mišlih, Horikova. — Češka literatura za časa vojne, Stefan Jež. — Ali čuješ? Ivan Albrecht. — Gospodična Mici, Franc Milčinski. — Volkodlak, Fran Govekar. — Misli o osnovah južnoslovanske zgodovine, Anton Loboda. — Bredka zgodba iz Levstikovega življenja, Avgust Zigon. — Igra, Ivan Albrecht. — Slovo, Fran Roš. — Lisek. — »Slovana« prinaša nadalje dve umetniški prilogi: Ivana Vovpotiča Tolminke in Guidona Manesa. Studenta.

— Kvaternik, Starčević in Strossmayer o jugoslovanskem problemu. Tako se imenuje drobna knjižica, ki jo je izdal dr. B. Stopar. V brošuri so jako zanimivi citati iz govorov treh odličnih hrvaških politikov v hrvaškem saboru l. 1861, ki nas podučujejo, kako je že takrat jugoslovanski problem obvladal politično mišljenje naših najodličnejših mož. Brošura stane 1 krono ter se naroča pri dr. Stroparju, Zagreb, Marovska ulica 24.

— Vojnoviživo, Akordi. (Zagreb, Nakladni zavod »Jug«, naslovni list in portret avtorja izdelal prof. Tomislav Krizman, Str. 207. Cena 3 K 50 v.) Akordi? Kakšni akordi? To vse, kar je v knjigi, je sklad lirski pesni in epskega dogodka v dramatski umetnosti; sklad zgodovinskih dubrovniških spominov in moderne sedanjosti v eno samo duševno silo; sklad jugoslovanske narodne pesmi in italijanske oblikovitosti v klasični kulturi; sklad poezije, muzičnosti in kiparstva v enoti umetnosti. Naslov je knjigi vzet od enega izmed oddejkov knjige, posvečenega velikemu kiparju Ivanu Mestrovicu. Večino knjige izpolnjujejo članki, beležke in kritične opazke o gledališču, dramah in igralcih angleških, francoskih in italijanskih dramatskih velikanov, pa tudi o nesorazmernosti nemške umetnosti v primeri z državno - vojaškim dviganjem nemške države: Zadnji »akordi« je znano nežno - dojmljivo poročilo o preganjanjih, ki jih je Vojnoviživo od začeta vojne pretrpel v Dalmaciji, a zadnje njegove besede so: »neumrlost ideala celega jugoslovanskega naroda«. Toplo se spominja avtor tragedije Kristine Rückove, ki smo jo dobro poznali tudi v Ljubljani, in pa pokojnega Frana Grbića, »vzornega mojstra belcanta« pevanja, katerega je slišal leta 1873. prvega peti »Fausta«, ter se kakor sorodni mu kipar Ivan Mestrovic, ki je ravnal tako rad srč kakor Hrvat, oklepa vselej in povsod našega narodnega edinstva, stega tajnega božjega akorda. — Prof. Prohaska je v uvodu napisal dva članka o umetniškem razvoju Vojnoviževem, ki ju bo vsakdo čital z veliko koristjo. Sploh je vsa knjiga častu silno primerna in jo le moremo najtopleje priporočati.

— »Ženski Svijeta«. Prilili smo 3. broj »Ženskog Svijeta«, mesečnika za kulturne, socialne i političke interese jugoslovanskih žena, što ga izdaje gđa. Zofka Kveder-Demetrovič. Sadržaj mu je ovaj: Nikias: Naše narodno pitanje i žene. — M. M. Rakic: Dragim pokojnicima. — Ksaver Meško: Vremih još dan. — Zofka Kveder: Spasimo, što se spasiti mora! — Lena Ujević: Pokojniku. — Zorka Sime Lazica: Srpska žena. — Paja Julija Kantić: Dojmovi iz rodne uvala. — Guido Tartaglia: Udovica. — Vinka Bulić: Nešto iz historije duševnog razvoja žene do početka 19. stoljeća. — Manica Koman: Iskušanja. — Vera B. Tanazevića: Na izdisaju ...

Antun Cettineo: Perditiio tua Israel ex te. — Divljaša: Na groblju; U noći. — Ljuba Drakulić: Lovrenčić: Spomini. — Bosa Milenković Zene i život. — Marija Plotzer: Zena i zvanje. — Zofka Kveder: O Ruski njama. — Joža Klekovača: Moj jedina. — Prosvjeta: Sušačić licej: Ženske škole u šibeniku; Četiri obrazovne ustanove za Hrvatice u Zadru. — Staleški interesi i na: O jednom jubileju; Suradnja, a ne utakmica; Prilike bosanske namještenice. — Književnost: Dvije lijepe uzgojne knjige. — Lisnica uredništva. — »Ženski Svijet« izlazi svaki mjesec te stoji na godinu 16 K, pojedini broj 1 K 50 v. Narudžbe šalju se na izdavaatelju listu u Zagrebu, Pantovčak 1 b.

Razne stvari.

— Za 200.000 kron draguljev je bilo ukradenih v Budimpešti grofu Wilczeku. — Svojega češkega imena se sramuje stotnik Julij Malý. Zato si ga je dal spreminiti v Julius Ylam.

— Avtomobilska nezgoda barona Conrad. Ko se je peljal feldmaršal Conrad v ponedeljek proti Bolcanu z juga, sofer ni opazil, da se zapirajo železniške ograje. Čez tir meranske železnice je prišel in tresel v drugo ograjo. Avtomobil je precej poškodovan, sofer lahko vsled razbitega stekla feldmaršalu Conradu se ni zgodilo nič.

— Kardinal v strelnem jarku. Katoliški nadškof v Vestminstru na Angleskem, kardinal Bourne se je podal na francosko bojišče, da obišče katoliške angleške vojake, ki se nahajajo na francoskem bojišču. S čelado na glavi in z masko proti strupenim plinom na licu se je podal v najsprednejše strelske järke. Poročajo, da se je nahajal kardinal parkrat v strelnih jarkih v največji smrtni nevarnosti.

— Znamenito skrivališče dezertjerja. Na Francoskem se je razkrilo v nekem večjem kraju čudno skrivališče dezertjerja. Neki gostilničar, ki je v začetku vojne pobegnil, si je napravil udobno bivališče v kleti svoje restavracije. Čez 30 mesecev je prebil tako, izvrstno založen z jedjo in piščajo. Med 2. in 3. uro ponoči je napravil redno majhen sprehod. Sedaj so ga v kleti pripravili za proces. Skoro tri leta skrival se pred oblastvijo, mora biti že »viski dezertjer«. Sploh je pa bil prostor v kleti prav razkošno tapetiran, opremljen z lepim pohištvom in dragocnimi preprogami, električno razsvetljen in je imel tudi dobro peč, krasno — prebivališče, kakoršnega bi se človek ne branil.

Darila.

Darovi za begunce. Gospod Josip Kos iz Steinklamme je poslal »Posredovalnici za goriske begunce« 140 K za dr. Krekovo ustno, katere so nabrali in zložili božjepotniki na Marjinem Celju. Denar je »Posredovalnici« pri gorški centralni poslovnici plodonosno založil.

Umrl so v Ljubljani:

Dne 13. novembra: Anton Kalčić, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Anton Novak bivši čevljar, mestni ubogi, 52 let, Japljeva ulica 2.

Dne 14. novembra: Jan Gluszcak, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Franciška Anžič, jenka, 1. mesec, Strelška ulica 15. — Alojzija Blaznik, trgovka in hišna posestnica, 62 let, Stari trg 12. — Doroteja Čelik, zasebnica, 67 let, Pot v Rožno dolino 44. — Lenart Klas, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Abraham Lupscha, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici v Marjanšču. — Ana Kralj, čevljarjeva vdova, 64 let, Kladenska ulica 18.

Dne 15. novembra: Terezija Goloh, hiš tovarniškega delavca, 4½ leta, Strelška ulica 15. — Alojzija Gorše, hiralica, 31 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici:

Dne 9. novembra: Matija Rožanc, bivši čevljar, 72 let. — Ana Roethel, zasebnica, 81 let.

Dne 10. novembra: Josip Zupančič, premogar, 54 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

—————

Josip Jug
pleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16.

se priporoča cenjenemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Jamčim da delam samo s pristnim firencez.

Solidna in točna postrežba.

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

Globoko užaloščen javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl včeraj ob 1/2 9 uri predpoludne moj ljubi oče

Fran Stojec

nadučitelj v pokoju

po daljši, mučni bolezni, v 73. letu starosti.

Pogreb predragega rajnika bo jutri, v soboto, dne 17. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše št. 116 v Vrdu na župnijsko pokopališče sv. Pavla na Vrhniki.

Blag mu spomin!

Vrhnika - Vrd, dne 16. listopada 1917.

3906

Josip Stojec notarski kandidat, sedaj pri vojakih v Andritz-u pri Gradcu (črnojev. okr. poveljstva št. 3, 2. nadom. stotnija.)

Javljam, da nam je danes umrl naš dobri soprog, oziroma oče, dedek in tast, gospod

Ivan Svetek

višji revident južne želez. v pok.

pogreb se vrši v soboto dne 17. novembra 1917 popoldne ob 4. uri iz mrtvašnice dež. bolnice, maša zadušnica pa v ponedeljek dne 19. novembra 1917 ob 8. uri dopoldne v župnijski cerkvi šentpetrski v Ljubljani.

Venci se hvaležno odklanjajo.

3904

V Ljubljani, dne 15. listopada 1917.

Marica Svetkova roj. Kermavner, soproga. Vladimir, Stanko, Milo, sinovi. Milena dr. Senjorjeva, Dena Sovnikova, hčere. Dr. Davorin Senjor, c. kr. sodnik. Lovro Sovnik, notar. kand., zeta, Smiljana Senjorjeva, vnukinja.

Zahvala.

Najpričrčnejše se zahvaljujemo vsem, ki so nam izkazali sočutje ob smrti našega nepozabnega soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

Antona Mele

ter za obilno udeležbo na njegovi zadnji poti. Posebno pa se dolgujemo zahvaliti veleč. gosp. postajenačelniku za njegovo požrtvovalnost, kakor tudi vsem osobju za krasni darovani venec.

Večni povrni tisočero vsem!

RAKEK, dne 15. novembra 1917.

3891

Globoko žaluječa rodbina Mele.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam izkazovali sočutje ob smrti našega preljubnega soproga, očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Andreja Perko

c. kr. dežel. veterinarja v pokoju

kakor tudi častiti duhovščini, c. kr. namestništvu v Trstu sedaj v Voloskem - Opatiji za poslani venec, gosp. uradnikom raznih oblasti, vsem prijateljem, znancem in sorodnikom za njih požrtvovalnost, časteče spremstvo in poklonjeno cvetje, izrekamo tem potom našo globoko zahvalo.

V Voloskem, dne 12. novembra 1917.

3896

Žaluječi ostali.

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vso svoje vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene!

Glavna dobilka znašata čez

2996

1.000.000 kron.

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 1, Ljubljana.

Pridna in poštena prodajalka
mešane in manufakturne stroke, 1000 alužbe, v mestu ali pa kje na deželi in sicer najraje s hrano v hiši. Poizve se v trgovini Šibert, Prodanova ulica. 3873

Posedstvo na prodaj

10 minut iz Celja, obstoječe iz 2 hiš, gospodarskega posloja in pol orala zemljišča. Izve se pri Francu Horodu, stavbnem podjetniku v Guberju pri Celju.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritlikin se odda s 1. decembrom t. l. Vpraša se pri Iv. Kravcu, Dunajska cesta 9, I. nadstropje. 3901

Kupim

2 postelji in 2 nočni omariol oziroma zamenjam zlato uro z verigico za late.

Pismene ponudbe pod „3903/3904“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Kupim dobro posušene, snatne in zdrave olupke od hrušek in jabolk po 2 L, prašeno (katere se zamorejo tudi v slabem vremenu na podih t. d. sušiti) na po 30 v kg. Cenene ponudbe z navedbo množine in vzorci, se prosim na trdnico Fran Kos, Ljubljana, Sodna ul. 7.

Radi preselitve se prodaja v l. 1913 zgrajena, z vsemi udobnostmi opremljena

enodružinska VILA

s prostornim dvoriščem in velikim vrtom v najlepši legi Ljubljane. Cena K 80.000. Izsele po končani vojski. Dopisi „solnični dom 3840“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Trgovci! Gostilničarji!

KOCKE za juho!

zelo dobre vrste, 1000 za 27 kron, Najboljše kocke za golaš, 1000 kock 40 K. Najboljše kocke za kisel-juho, 1000 kock 40 K pošilja proti povzetju ali predplačilu trdnica

IVAN UREK, Ljubljana, Mesni trg št. 13. 3196

Kostanjev in hrastov les

vsake množine, od 10 cm debelosti naprej, kupi po najvišji ceni Josip Cizel, na Polzeli, Stajersko. 2374

Poziv!

Trgovci, obrtniki, uradniki, posestniki, upokojenoci!

Vsi, ki hočejo pokazati svoje patrijotično mišljenje, naj blagovolijo poslati svoje prijave za sprejem posredovalca pri podpisovanju vojnega posojilnega zavarovanja. Krasni doželi podružnici mišljenja. doželo življenjske in rentne zavarovalnice v Ljubljani, Marje Terezijske ceste 12/II. Potrebne tiskovine in pojasnila takoj pošljemo. Za trud posebej odškodujemo.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Oblastveno zav. kem. prepar. patent. oblastveno in zdravniško preskušeni in priporočeni

tobačni nadomestek

„TABAKON“

prodaja danes vsak boljši trgovec.

140 malih zavitkov . . . K 50— (na drobno 50 vin.)

140 srednjih zavitkov . . . K 100— (na drobno 1 K.)

Ta izdelek je bil v sejah zdravniških izvedencev v Budimpešti in na Dunaju preskušen in najden kot najboljši in najzdravejši tobačni nadomestek

Pri večjih naročilih velik popust. Tovarnar V. Jan, Praga.

Naročila sprejema: 3893

Rudolf Cotič, zastopnik, Vrhnika.

Vzorcev se radi velikih naročil in pomanjkanja osobja ne razpošilja.

Zahvalite cenik drugih predmetov.

Kočija napol pokrita, dobro ohranjena in pripravna za vprego enega konja, se kupi. — Ponudbe pod „kočija 3847“ na upravn. »Slov. Naroda«.

BILARD

dobro ohranjen z opremo, se prodaja. Ivan Murko, mesar v Krškem.

Jabolčnik

ca 20 hektl. se takoj prodaja. Josip Zorc, Dvor.

BUKOV GOZD

za izdelovanje drv, kakor tudi gotova drva se kupi po visoki ceni, na Kranjskem ne daleč od železniške postaje. — Vzamemo se tudi vaša njiva v najem v okolici Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana Poštni predal št. 151. 3505

Slivovko, med, čebelni vosek, mecesnov terpentini, oglje

kupi na debelo

A. BECHER, GRADEC, Kreisbachgasse 10/I.

16

Edna posebnost likerja je Zdravnik želodca.

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborno vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Telefon 46206.

Telefon 46206.

Artika iako fino lepilo

alkalija prosto kot nadomestek za arabski gumij in dekstrin, jako uporaben, v tenki plasti namazan, skoro brezbarven, hitro sušča se lepilna snov, ki izvrstno drži, prikladen za vso kartonažno industrijo, za nalepljenje etiket na papir, usnje, steklo in ploščevino, dobavlja točno 5 kg in 12 1/2 kg, v sodih 250 kg iz tovarne: Ekskluzivno embalažo

CEH & BLITZ, Dunaj XX/2, Dresdenerstrasse št. 82.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naslanja št. p. n. občinstva, da se nahaja njegov

cvetlični salon

samo Pod Trančo št. 2 poleg Cevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, travkov i. t. d.

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Zaupno blago!

V pari prano in brezkalno posteljno perje in puh

priporočila trgovina s posteljnimi perjem in puhom

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg številka 8

Ustanovljena 1866.

Ustanovljena 1866.

POZOR! Nereelna konkurenca prišaja na trg za nizko ceno napolnjenih oblačil. Tega porja se drži pogosto ostanki mesa in nesnaga, ki zvišujejo težo ter bistveno pripomore, da se razvijejo klične in molji.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik 201

ki pridobujejo vsak teden mnogo zanimivih slik, ki so v o drugih važnih aktualnih domačin in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strokovnih znanstev.

„TEDENSKA SLIKE“ so nepolitični in nestrankski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKA SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, brivnica, vsako društvo itd. Zahteva se, „TEDENSKA SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKA SLIKE“ stanejo četrti leta K 3-80 pol leta K 7-50 in celo leto K 15-.

Naročila določeno kot nagrado slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Askerca ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKA SLIKE“ takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKA SLIKE“ brezplačno in poštne prosto na ogled.

Upravištvu lista „TEDENSKA SLIKE“

Ljubljana, Franciškanska ulica 10/L